

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA a DEMOGRAFIA

SLOVAK STATISTICS
and DEMOGRAPHY

1/2014

ročník/volume 24

Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na prezentáciu moderných štatistických a demografických metód a postupov.

Scientific peer-reviewed journal focusing on the presentation of modern statistical and demographic methods and procedures.

Článok/Article: 8

Typ článku/Type of article: recenzia publikácie/review of publication

Strany/Pages: 67 – 68

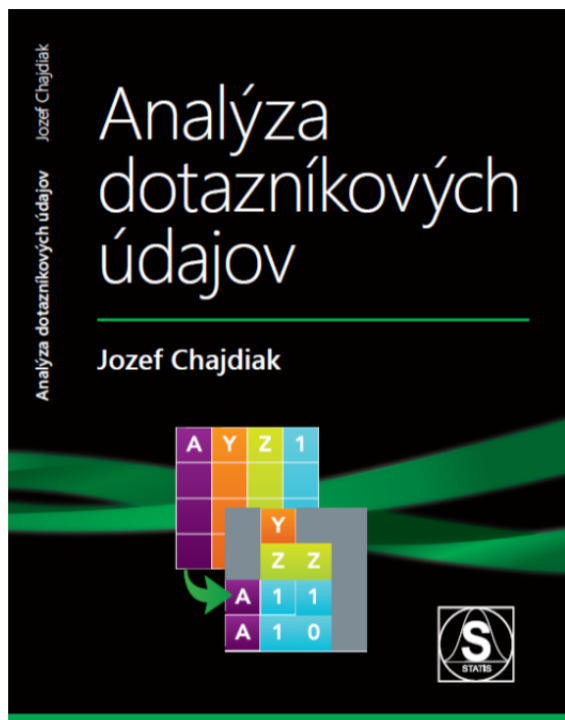
Dátum vydania/Publication date: 15. január 2014/January 15, 2014

RECENZIA PUBLIKÁCIE

Jozef Chajdiak: Analýza dotazníkových údajov

Vydavateľstvo STATIS, Bratislava 2013, 108 s., ISBN 978-80-85659-76-4

Začínajúci výskumníci sú často konfrontovaní so situáciou, keď je potrebné získať empirické údaje prostredníctvom dotazníka. V takom prípade je užitočné mať poruke stručného sprievodcu, ktorý umožní zorientovať sa v základných otázkach možnosti a obmedzení prípravy dotazníka, zbierania, spracovania a vyhodnocovania takto získaných údajov. V posudzovanej publikácii sa opisuje časť problémov, s ktorými sa môže zainteresovaný stretnúť v rámci dotazníkového prieskumu, ako aj postupy riešenia vybraných problémov. Ako podporný softvérový prostriedok pri zbieraní, ale hlavne pri prvotnom spracovaní a podrobnejšom analyzovaní údajov možno použiť Excel 2007 a jeho vyššie verzie.

Cieľom publikácie je dať čitateľovi základnú predstavu o problematike dotazníkových skúmaní a návody na riešenie častí problémov. Publikácia sa zaoberá problematikou zostavenia dotazníka, otázkou využitia Excelu na uloženie zbieraných údajov aj elektronickou formou, kontrolou údajov, venuje sa prvotnému spracovaniu pomocou triedenia a otázkam následnej dôkladnejšej analýzy za pomoci základných opisných štatistických charakteristík i zložitejších analytických procedúr. Opisujú sa spôsoby triedenia hodnôt meritórnych znakov, resp. premenných (jedno-, dvoj- a trojstupňové triedenie), aj súboru hodnôt meritórnych premenných. Dôležitou súčasťou spracovania dotazníkových údajov je výpočet absolútnych, relatívnych a kumulatívnych triednych početností. Kontingenčná tabuľka (Pivot Table) ako dômyselný podsystém Excelu umožňuje tiež výpočet vybraných štatistík (rozsah, úhrn, priemer, minimum, maximum, rozptyl, štandardná odchýlka) pre súbor respondentov spolu, ako aj za podsúbory respondentov určené hodnotami triediacich premenných alebo ohraničeniami hodnôt meritórnych číselných premenných. Excel vo všeobecnosti a aj kontingenčná tabuľka zvlášť poskytujú možnosť príslušné výsledky zobrazit' aj v grafickej podobe.

Na konkrétnych príkladoch z praxe sa demonštrujú také zásady výberového zisťovania, ako objektívnosť, reliabilita (spoľahlivosť), validita (platnosť) a reprezentatívnosť. Časť publikácie je venovaná problematike identifikácie nekorektných hodnôt a riešeniu daného problému.

V prvej kapitole je obsiahnutá abeceda prípravy, zostrojenie a použitie konkrétneho dotazníka. Kapitola obsahuje časti: identifikačná časť o respondentovi, meritórne otázky, uzavreté, otvorené a poloopené otázky, otázky s viac

možnosťami odpovedí (multiresponse), merné jednotky, elektronická forma dotazníka, kódovanie odpovedí, primeraný rozsah otázok, anonymnosť, jednoduchosť, jednoznačnosť a zrozumiteľnosť otázok, vedľajšie skresľujúce vplyvy.

V druhej kapitole sa autor venuje problematike podsystému Excelu Kontingenčná tabuľka (Pivot Table), spôsobu jeho práce a jeho ovládania, postupu výpočtu absolútnych a relatívnych početností, ako aj výpočtu základných štatistik.

V tretej kapitole sa opisuje postavenie dotazníka v štatistickom zisťovaní. Uvádza sa ukážka plánu štatistického zisťovania a jeho obsah. Opisujú sa spôsoby zisťovania vo verzii úplného zisťovania a neúplného zisťovania spôsobom výberového zisťovania a sondy, ako aj postup formálnej kontroly zaznamenaných hodnôt.

Štvrtá kapitola je venovaná problematike triedenia údajov a ich zobrazovania v excelovskom prostredí. Opisuje sa použitie excelovskej funkcie FREQUENCY a nástroja HISTOGRAM.

V piatej kapitole sú uvedené tri praktické ukážky dotazníkových zisťovaní (výskum verejnej mienky, problematika analýzy migrácie a problematika analýzy faktorov motivácie v zamestnaní), na ktorých sa demonštrujú základné požiadavky na výberové zisťovania, postupy spracovania údajov pomocou kontingenčnej tabuľky a určité zovšeobecnené poznatky z nazbieraných údajov o vybraných okruhoch problémov.

V závere publikácie sa uvádza zoznam použitej literatúry a vecný register.

Publikácia je na dobrej odbornej úrovni a je dôkazom značných praktických skúseností autora z prípravy, spracovania a analyzovania hromadných údajov. V odbornej literatúre sa dajú určite nájsť aj rozsiahlejšie a detailnejšie spracované publikácie tohto druhu, ale v prospech hodnotenej publikácie hovorí hlavne jej vysoko praktické zameranie.

MIKULÁŠ CÁR
Národná banka Slovenska